

Sygn. akt: X C 2343/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Stanisław Sadowski
Protokolant:	stażysta Karolina Kotowska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Toruniu

sprawy z powództwa **J. P.**

R. K.

J. K. (1)

przeciwko (...) **Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej w W.**

o zapłatę

orzeka

I. **oddala powództwo J. P.;**

II. **oddala powództwo R. K.;**

III. **oddala powództwo J. K. (1);**

IV. **zasądza od powodów J. P., R. K. i J. K. (1) solidarnie na rzecz pozwanego (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. 1 217 zł (słownie: tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Powodowie J. P., R. K. oraz J. K. (2) wnieśli odrębnie przeciwko A. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., o zapłatę kwoty 7.308 zł. wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania.

W uzasadnieniu powództwa wskazano, że dochodzona kwota stanowi sumę składek wpłaconą na polisy inwestycyjne, które to polisy zawarte z pozwanym, zdaniem powodów wygasły.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, dodatkowo podniesiono zarzut braku legitymacji procesowej powodów uzasadniając, że ubezpieczającym w niniejszej sprawie nie byli powodowie tylko przedsiębiorca Zakład (...) sp. j. T. B. J. C. i to on uiścił składki ubezpieczenia. Jak wynika z dokumentów

przedłożonych przez powoda przy pozwie, to spółka uiszczała dwie roczne składki, których zwrotu obecnie domagają się powodowie. Ponadto wskazano, że z dokumentu pod nazwą zlecenie wypłaty/wykupu wynika, że to również spółka (...) złożyła zlecenie wykupu wskazując swój rachunek bankowy, na który miały zostać przelane środki w związku z dyspozycją całkowitej wypłaty.

W odpowiedzi powodowie podnieśli, że spółka (...) zawierała umowy w imieniu i na rzecz swoich pracowników, a składki przelewane do A. pochodziły z wynagrodzeń pracowników. Również jedynymi uprawnionymi do rozporządzania tymi środkami oraz dochodzenia wszelkich roszczeń byli pracownicy, do (...) spółka (...) upoważniła pracowników. Uściślono również, że pośrednictwo W. miało wyłącznie charakter organizacyjny. Zakwestionowano również by strona pozwana poniosła jakiegokolwiek koszty związane z zawarciem polisy.

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie J. P., R. K. oraz J. K. (1) są pracownikami (...) Sp. z o.o. sp. k. w T..

W dniu 27 grudnia 2012 r. przedsiębiorstwo (...) (wówczas działające w formie spółki jawnej) reprezentowane przez J. C. (2) złożyło wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2.1.

Stronami umowy ubezpieczenia byli jako ubezpieczający – firma (...), jako ubezpieczony dla polisy numer (...) – J. P., dla polisy nr (...) – R. K., dla polisy nr (...) - J. K. (1). Ubezpieczycielem było Towarzystwo (...).

Strony zawierając umowę ustaliły okres inwestycji na 11 lat a składkę roczną na 3.600 zł.

Środki na uiszczenie składek pobierane były z wynagrodzenia pracowników- powodów i stanowiły równowartość ich rocznych premii uznaniowych.

Dnia 30 grudnia 2014 r. J. C. (3) reprezentujący ubezpieczającego firmę (...) złożył zlecenie wypłaty/wykupu całkowitego zgromadzonych środków na rachunek firmy z tytułu zawartych polis.

Pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. J. C. (3) poinformował pracowników- powodów, że firma (...) przekazuje im wszelkie prawa do dochodzenia roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia. Wskazano, że środki lokowane w polisy należały do pracowników i zasadnym było upoważnienie pracowników do odbioru tych środków w przypadku niewypłacenia ich na rzecz spółki. Wskazano, że w przypadku wypłaty środków na rzecz spółki zostaną one niezwłocznie przekazane ubezpieczonemu.

Dowód:

-zeznania świadków: E. K.-k.100, J. C. (2)-k. 113 akt XC 2343/15,

-przesłuchanie strony powodowej: J. P., R. K., J. K. (1) -k. 101 akt XC 2343/15,

-dokumenty:

- pismo pracodawcy do pracowników z dnia 2 stycznia 2015 r. – k. 76 akt XC 2343/15;

- wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia wraz OWU– k. 58-70 akt X C 2341/15, XC 2342/15, XC 2343/15

- dokument polisy - k.22-25 akt X C 2341/15 , akt X C 2342/15, akt XC 2343/15

- zlecenie z dnia 30 grudnia 2014 r. – k. 28-29,akt X C 2341/15, akt XC 2342/15, akt XC 2343/15

- potwierdzenie przelewu-k.26,27 akt X C 2341/15, akt XC 2342/15, akt XC 2343/15

- korespondencja pomiędzy W. a pozwanym-k.20, 30, 32 akt X C 2341/15, akt XC 2342/15, akt XC 2343/15

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę zeznaniom obydwu świadków. Ich zeznania w pełni korespondują z treścią dowodu z przesłuchania powodów oraz dowodów z dokumentów i ukazały przede wszystkim cel i okoliczności zawartych umów.

Podobnie Sąd ocenił dowód z przesłuchania powodów, z których żaden nie był aktywnie kontraktującym w przedmiotowej sprawie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił także w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt sprawy. Dokumentom tym Sąd w pełni dał wiarę, ponieważ układały się w logiczną całość, a ich prawdziwość nie była w żaden sposób kwestionowana przez strony.

Zgodnie z art. 6 k.c., istnienie sporu między stronami, co do zasady, obliuguje jedną z nich do udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Na podstawie art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar dowodu spoczywa na stronie, która z określonych faktów wywodzi skutki prawne. Jeśli zatem strona powodowa powoływała się na zaistnienie oznaczonych faktów to zobowiązana była to udowodnić, co więcej strona powodowa powinna w pierwszej kolejności wykazać, że jest legitymowana czynnie do wszczęcia i wytoczenia procesu.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było to, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia między Zakładem (...) sp.j. T. B. J. C. (później (...) sp. z o.o. sp. k.) – ubezpieczającym a A. – ubezpieczycielem i że ubezpieczonymi są pracownicy-powodowie. Bezsporne było również to, że kwoty przeznaczone na składki ubezpieczeniowe pochodziły z wynagrodzeń powodów oraz, że J. C. (2) reprezentujący W. złożył zlecenie wykupu/wypłaty środków na firmowy rachunek bankowy.

Sporne w sprawie było to, czy powodowie mieli legitymację procesową czynną do dochodzenia zwrotu kwot wpłaconych składek skoro byli wyłącznie ubezpieczonymi.

Tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie powoda oceniane z punktu widzenia prawa materialnego nazywane jest legitymacją procesową czynną. Jeśli zostanie wykazane, że strony procesu są związane materialnoprawnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa. Brak takiej legitymacji, czy to po stronie powodowej czy pozwanej prowadzi do oddalenia powództwa (por. H. Pietrkowski „Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych, wyd. 7, 2014 r., s. 205)

Wskazać w tym miejscu należy, że podmiotami stosunku ubezpieczenia zawiązanego zgodnie z wnioskiem z dnia 27 grudnia 2012 r. są ubezpieczyciel (pозwany), ubezpieczający (W.) oraz ubezpieczony (powodowie-pracownicy). Umowa jaką zawarły strony była umową mieszaną, łączącą w sobie elementy tradycyjnej umowy ubezpieczenia oraz umów nastawionych na inwestycję kapitałową. Umowa miała charakter umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, które powiązane jest z jednostkami uczestnictwa.

Zgodnie z §4 pkt 2 OWU jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczającego przedmiotem umowy jest ubezpieczenie życia ubezpieczonego oraz długoterminowe gromadzenie przez ubezpieczającego środków finansowych. Wypłata świadczenia na rzecz ubezpieczonego następuje zgodnie z §11 w razie śmierci ubezpieczonego oraz dożycia ubezpieczonego stu lat.

OWU przewiduje również inne enumeratywnie wymienione sytuacje kiedy ubezpieczony posiada uprawnienie do wypłaty zgromadzonych środków. Zgodnie z § 54 pkt. 5 jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczonego wówczas na formularzu pełnomocnictwa można wskazać ubezpieczonego jako osobę uprawnioną do dokonywania wypłat częściowych środków. Zgodnie natomiast z §55 pkt. 4 jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczonego wówczas można wskazać ubezpieczonego jako osobę uprawnioną do dokonania wypłaty całkowitej.

W § 60 przewidziano, że za zgodą ubezpieczyciela można dokonać cesji całości albo części praw (np. prawo do wypłaty całkowitej) lub obowiązków (np. obowiązek opłacania składek regularnych) z tytułu umowy na inny podmiot (np. osoby fizycznej albo prawnej).

Wskazać należy, że OWU wymieniły wszystkie możliwe sytuacje kiedy ubezpieczony jest uprawniony do wypłaty jakichkolwiek kwot w ramach zawartej umowy. Z akt sprawy jak i z twierdzeń powodów nie wynika, aby W. wskazał za pomocą formularza pełnomocnictwa któregokolwiek z powodów – ubezpieczonego, jako osobę uprawnioną do dokonywania wypłat częściowych środków. Nie wykazano również by w momencie zawierania umowy jak i w trakcie trwania stosunku wskazano pozwanemu, że ubezpieczeni byli osobami uprawnionymi do dokonania wypłaty całkowitej środków.

Wprawdzie pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. spółka (...) poinformowała swoich pracowników, że przekazuje ubezpieczonym prawa do dochodzenia roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, jednakże oświadczenie to nie spełniało żadnej z wymaganych zgodnie z OWU, wyżej wskazanych form przekazania uprawnień do wypłat środków. Treści informacji nie można także zakwalifikować jako cesji uprawnień, bowiem jak przewidują warunki umowy (pomijając rozważania na temat wymogów formalnych cesji wskazanych w art. 509 k.c.), cesja może być dokonana wyłącznie za zgodą ubezpieczyciela, a o zgodę taką nie zawnioskowano.

Analiza postanowień umownych jak i dołączonego do akt sprawy materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że nie zaistniał żaden przypadek przewidziany w OWU, skutkujący powstaniem uprawnienia do dochodzenia świadczenia pieniężnego przez ubezpieczonych- powodów. W gruncie rzeczy ubezpieczeni nie byli dysponentami powstałego stosunku prawnego, byli oni wyłącznie jego biernymi uczestnikami.

Odnosząc się na końcu do twierdzeń strony powodowej, iż pracodawca zawierał umowy w imieniu i na rzecz swoich pracowników, a także że pośrednictwo spółki (...) miało jedynie charakter organizacyjny wskazać należy, iż okoliczność ta może świadczyć jedynie o istnieniu jakiejś umowy pomiędzy powodami a spółką (...). Okoliczność ta nie ma żadnego wpływu na węzeł obligacyjny łączący spółkę (...) i pozwane towarzystwo ubezpieczeń

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd oddalił powództwa z uwagi na brak legitymacji procesowej czynnej powodów, zgodnie z dyspozycją art. 353 § 1 kodeksu cywilnego (a contrario).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1-3 kodeksu postępowania cywilnego, w myśl zasady odpowiedzialności strony za wynik procesu, zasądając solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 1217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu składało się: 1200 zł – koszty zastępstwa procesowego oraz 17 zł – opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa procesowego.